

MOTION

Rättvisa villkor för enskild och kommunal verksamhet

Den moderatledda borgerliga majoriteten i Tyresö har i sitt program för mandatperioden deklarerat att alltfler enskilda förskolor och skolor **ska** starta – antingen via nyetablering eller s k avknoppning av befintlig verksamhet. Det är inom barnomsorgen, som privatisering sker i större omfattning. Andelen barn i enskilda förskolor beräknas vara 45 % kommande år. Barnomsorgs- respektive elevpengen är i grunden densamma. De kommunala enheterna får ersättning genom en intern transaktion och de enskilda förskolorna/friskolorna via en extern betalning. I den enskilda verksamhetens affärsredovisning har kommunen ingen insyn.

Vid en jämförelse mellan enskilda och kommunala förskolor, kan vi se att det idag *inte* råder likställighet mellan driftsformerna, när det gäller de ekonomiska förutsättningarna. På följande områden kan de enskilda tillgodoräkna sig fördelar:

- Föräldraavgifter för kommunal barnomsorg och skolbarnomsorg betalas direkt till kommunen. De enskilda förskolorna/friskolorna tar in avgiften till respektive företag. Den barnomsorgs- och skolbarnomsorgspeng, som betalas till den enskilda verksamheten består av ett nettobelopp, d v s med avdrag för en beräknad genomsnittlig föräldraavgift, som är baserad på hela kommunens inbetalda föräldraintäkter för kommunal verksamhet. I och med att många enskilda förskolor ligger i höginkomstområden som Strand och Trollbäcken blir kommunens snittintäkt för låg och därmed blir avdraget generellt för lågt, vilket innebär en överkompensation för privat verksamhet med nuvarande konstruktion.
- I skollagen står att förskolor och skolor ska vara öppna för alla barn. Emellertid förhåller det sig så att enskilda enheter kan välja barn i egen rekrytering. Man kan genom dessa val få de perfekt sammansatta grupperna åldermässigt och könmässigt. De kommunala enheterna placerar barn i rak kördning efter vissa kriterier, där barn i behov av särskilt stöd har förtur. Så långt möjligt försöker man också tillgodose kommunens förskolors behov av att sätta ihop bra grupper, men inget barn ska förlora sin plats i kön. I regel krävs en minutiös planering av arbetslag och bemanning på förskolorna, som är särskilt svårt för förskolor med lokalmässiga begränsningar. Kommunens grundskolor måste ta hänsyn till närhetsprincipen. Detta gäller inte för privat drivna grundskolor.

- Kommunen har ett övergripande ansvar, vilket bl a innebär, att kommunen måste garantera plats inom 3-4 månader i den kommunala förskolan. Efterfrågan av platser varierar markant under verksamhetsåret, vilket innebär fluktuationer under löpande år. Ibland innebär det, att man måste ta en kostnad för ledig kapacitet och ibland för tillfälliga utökningar av enheter. Detta kan kallas för ”pliktansvar”, som också träder in vid eventuella konkurser i de privata företagen eller att de väljer att stänga verksamhet av annan anledning. Kommunen måste ha denna beredskap så att de barn som berörs genast kan få en ny plats. Denna beredskap och administrativa överbyggnad, belastar inte de privata enheternas ekonomi.

När andelen enskilda enheter ökar måste den kommunala administrationen anpassas, vilket alltid sker med en viss fördröjning som innebär högre kostnader.

För att skapa lika förutsättningar mellan privat och kommunal verksamhet föreslår vi

- att alla barnomsorgs- och skolbarnomsorgsavgifter tas in centralt och fördelas via barnomsorgs- och skolbarnomsorgspeng
- att alla förskoleplatser fördelas från en gemensam kö med samma turordningsregler
- att förvaltningen ges i uppdrag att undersöka möjligheten att anpassa regelverket för de kommunala enheterna och se över samverkansmöjligheterna, när det gäller barnplaceringarna i förskolor med lokalmässiga begränsningar, utan att barn förbigås i kön
- att de enskilda enheternas kompensation för administrationskostnader, som idag är + 3 %, reduceras som en följd av att-sats 1 och 2

Tyresö 2007-06-12

För den socialdemokratiska kommunfullmäktigegruppen

Marita Bertilsson